

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ป. 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
ใช้แนวคิด *Backward Design* ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ป. 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ คัดแปลง และเผยแพร่

ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิตรชื่น กศ.บ., กศ.ม.

มนัสวี ญัฐาพิสุทธิ ศศ.บ., MA

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ คามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ISBN 978-974-18-6036-4

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ป. 1-ป. 6 (ชั้นละ 1 เล่ม) ตัวชี้วัดชั้นปี ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551

• หนังสือเรียน (สธ. อนุญาต) • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD)

• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ป.๑-๖ เล่ม ๑-๒	สุระ คามาพงษ์ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) คณิตศาสตร์ ป. 1-6 เล่ม 1-2	ประทุมพร ศรีวัฒนกุลและคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) วิทยาศาสตร์ ป. 1-6	ดร.บัญชา แสนทวี และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1-6	สุเทพ จิตรชื่น และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 1-6	ศศ.เชาวลิต ภูมิภาค และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ศิลปะ ป. 1-6	ทวีศักดิ์ จรุงกิจ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ป. 1-6	อรุณี ลิ้มศิริ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) เทคโนโลยีสารสนเทศ ป. 1-6	ดร.ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ป. 1-6	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา ป. 1-6	รศ. ดร.จิรัช พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
• หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) อาเซียนศึกษา ป. 1-6	สมพร อ่อนน้อม และคณะ

• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • แผนฯ ชุดี Tops ป.1-6Rebecca York Hanlon และคณะ

• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • แผนฯ ชุดี Gogo Loves English ป.1-6Stanton Procter และคณะ

สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาอังกฤษ ป.1-6..... ดร.ประไพพรรณ เอมชู และคณะ

สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ หลักการใช้ภาษาไทย ป. ๑-๖..... สุระ คามาพงษ์ และคณะ

สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ เศรษฐกิจพอเพียง ป.1-6..... พิชญ์ เพชรพชรกุล และคณะ

สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ คุณธรรมนำความรู้ ป.1-6..... สุเทพ จิตรชื่น และคณะ

กิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี ฉบับสมบูรณ์แบบ ป.1-6..... ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ

กิจกรรม ยุวกาชาด ฉบับสมบูรณ์แบบ ป.1-6..... ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป.1 เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป.1 เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป.1 เล่มนี้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป.1 เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้	2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้.....	5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design	6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์	19
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้	22
6. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้	24
ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้	25
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วัน เดือน ปี และการลำดับเหตุการณ์	26
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน.....	26
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1.....	27
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วันในรอบสัปดาห์	31
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การนับวัน เดือน ปี ทางสุริยคติ.....	34
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การนับวัน เดือน ปี ทางจันทรคติ.....	37
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ปฏิทิน.....	40
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ช่วงเวลา.....	43
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเรียงลำดับเหตุการณ์.....	46
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว	49
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน.....	49
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2.....	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว.....	52
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว.....	55
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 อดีตกับปัจจุบัน	58
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน.....	58
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3.....	59

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 สมัยของเรากับสมัยก่อน	61
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา.....	64
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เหตุการณ์สำคัญในครอบครัว.....	67
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สัญลักษณ์ของชาติไทย	70
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน.....	70
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4.....	71
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 สัญลักษณ์เกี่ยวกับชาติ.....	73
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สัญลักษณ์เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์.....	76
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 สัญลักษณ์อื่น ๆ.....	79
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 แหล่งวัฒนธรรมและสิ่งที่เราภาคภูมิใจ	82
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน.....	82
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5.....	83
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน	85
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 สิ่งที่น่าภาคภูมิใจในท้องถิ่น.....	88
ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู.....	91
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	92
ตอนที่ 3.2 โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน.....	95
ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง....	100
ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้.....	102
ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบปลายภาค/ปลายปี.....	112
ตอนที่ 3.6 ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน.....	123